

7 NİSAN DÜNYA SAĞLIK GÜNÜ
“GIDA GÜVENLİĞİ (FOOD SAFETY)”

Dünya Sağlık Örgütü’nün (DSÖ) kuruluş tarihine denk gelen 7 Nisan Dünya Sağlık Günü, bir “farkındalık yaratma” günüdür. Her yıl 7 Nisan’da toplum sağlığını ilgilendiren seçilmiş bir tema çerçevesinde tüm dünyada çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Önceki 10 yıla ait “Dünya Sağlık Günü” konuları aşağıda yer almaktadır:

- ✓ 2015: Gıda güvenliği (food safety)
- ✓ 2014: Vektör kaynaklı hastalıklar
- ✓ 2013: Hipertansiyon
- ✓ 2012: Sağlıklı yaşam
- ✓ 2011: Antimikrobiyal direnç
- ✓ 2010: Kentleşme ve sağlık
- ✓ 2009: Hastaneler ve afetler/olağan dışı durumlar
- ✓ 2008: İklim değişiklikleri
- ✓ 2007: Uluslararası sağlık
- ✓ 2006: Sağlık için birlikte çalışalım
- ✓ 2005: Anne ve çocuk sağlığı
- ✓ 2004: Yol güvenliği
- ✓ 2003: Çocuklar için güvenli çevre
- ✓ 2002: Sağlık için hareket et
- ✓ 2001: Mental sağlık
- ✓ 2000: Güvenli “kan” kişinin kendisinde başlar
- ✓ 1999: Aktif yaşlanma fark yaratır
- ✓ 1998: Güvenli annelik
- ✓ 1997: Yeniden görülen enfeksiyon hastalıkları
- ✓ 1996: Sağlıklı kentler
- ✓ 1995: Polio eradiksyonu

Dünya Sağlık Günü 2015 yılı teması “Gıda güvenliği: Tarladan tabağa güvenli gıda” olarak belirlenmiştir.¹

Şekil 1. Dünya Sağlık Günü (ORJİNAL) Poster²

¹ [Internet] <http://www.who.int/mediacentre/news/releases/2015/food-safety/en/>. Erişim: 4.4.2015.

² [Internet] <http://www.who.int/campaigns/world-health-day/2015/poster/en/>. Erişim: 4.4.2015.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI

TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-50

Gıda güvenliği ile ilgili tehditler günümüzde hastalıklara ve ölümlere neden olmaktadır. Günümüzde 200'den fazla hastalık; mikroplar (bakteriler, parazitler, virüsler), kimyasal maddeler nedeniyle güvenli olmayan koşullarda üretilen ve/veya hazırlanan gıdalardan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle dünyada her yıl iki milyon kişinin öldüğü tahmin edilmektedir. Ölümlerin çoğu çocuk ölümüdür ve ölümler genellikle gelişmekte olan ülkelerde olmaktadır.³ Hastalıklar "ishalli hastalıklardan kansere kadar geniş bir yelpazede seyredebilmektedir."⁴

Gıda güvenliği sorunları nedeniyle oluşan hastalıklar ve ölümler ÖNLENEBİLİR !

Tespit ve öneriler

- ✓ Mikrop, vb. bulaşı olmuş gıdalar uzun süreli sağlık sorunlarına yol açabilir. Önlemler alınmadığında bulaş kolaylıkla gerçekleşebilir.
- ✓ Bazı zararlı bakterilerin yarattığı hastalıklar ilaç tedavilerine dirençli hale gelmektedir.
- ✓ Gıda güvenliği sorunları çok boyutludur. Sağlığın yanı sıra ekonomi de olumsuz etkilenebilir.
- ✓ Küreselleşme gıda güvenliğini daha karmaşık ve her geçen gün daha gerekli hale getirmektedir.
- ✓ İncinebilir gruplar (bebek, çocuk, hamile, yaşlı) genel topluma göre daha fazla etkilenebilir.
- ✓ Gıda güvenliği çok sektörlü olarak ve birden çok meslek alanının katkısını içerecek şekilde sağlanabilir.
- ✓ Yeterli ve sürdürülebilir düzeyde gıda sistemleri ve altyapıları (örneğin laboratuvarları) var olmalıdır. Acil durumlarda da dahil olmak üzere, gıda ile ilgili sorunlar yaşandığında risk/kriz yönetiminin doğru ve zaman kaybetmeden yapılması önceliklidir. Gıda ile ilgili sorunların yerel, bölgesel, küresel her düzeyde olabileceği de unutulmamalıdır. Dolayısıyla önlemler alınırken bütün düzeyler düşünülmelidir.
- ✓ Gıda güvenliği konusunda bireylerin de rolleri bulunur. Bilgilendirilmek, farkındalığın artırılması temel zeminde bir gerekliliktir.

Sonuç olarak gıda güvenliği sağlıklı beslenmek, sağlıklı olmak için önemli ve öncelikli bir konudur. Sağlığın bütünsel yaklaşımı içinde YETERLİ ve DENGELİ BESLENME yaklaşımı her zaman akılda tutulmalı ve gıda güvenliği kavramının yanı sıra, gıda güvencesi (food security)⁵ kavramının da gereği yapılmalıdır. Gıda güvencesi, gıdaların varlığına, ulaşılabilirliğine ve uygun bir şekilde kullanımına/tüketimine vurgu yapar.⁶ Toplumda herkesin eşit bir şekilde sağlıklı beslenme olanaklarına erişiminin sağlanması için bütün düzenlemeler ve uygulamalar gerçeklik kazanmalıdır.

³ [Internet] <http://www.who.int/campaigns/world-health-day/2015/en/>. Erişim: 4.4.2015.

⁴ [Internet] <http://www.who.int/mediacentre/news/releases/2015/food-safety/en/>. Erişim: 4.4.2015.

⁵ [Internet] <http://www.who.int/trade/glossary/story028/en/>. Erişim: 4.4.2015.

⁶ [Internet] <http://beslenme.gov.tr/index.php?lang=tr&page=530>. Erişim: 5.4.2015.